

economie havo**Centraal examen havo**

Tijdvak 1

Correctievoorschrift

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor havo,

Bij het centraal examen economie havo:

Op **pagina 8**, bij **vraag 13** moet

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- CO₂-uitstoot is een negatief extern effect van autorijden, omdat de vervuiling niet tot uitdrukking komt in de prijs van autorijden (en dat leidt tot maatschappelijke kosten) 1
- Doordat de fiscale bijtelling uitstootafhankelijk wordt (zie bron 1) zal de vervuiler meer gaan betalen voor meer CO₂-uitstoot. De CO₂-uitstoot zal afnemen, omdat de werknemer (via het prijsmechanisme) wordt gestimuleerd om een auto met minder CO₂-uitstoot te kiezen of
Doordat de fiscale bijtelling uitstootafhankelijk wordt (zie bron 1) zal de vervuiler meer gaan betalen voor meer CO₂-uitstoot. Hierdoor wordt de vervuiling (als gevolg van CO₂-uitstoot) geïnternaliseerd en is er sprake van minder negatieve externe effecten 1

vervangen worden door:

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- CO₂-uitstoot is een negatief extern effect van autorijden, omdat de vervuiling niet tot uitdrukking komt in de prijs van autorijden (en dat leidt tot maatschappelijke kosten) 1
- Doordat de fiscale bijtelling uitstootafhankelijk wordt (zie bron 1) zal de vervuiler meer gaan betalen voor meer CO₂-uitstoot. De CO₂-uitstoot zal afnemen, omdat de werknemer (via het prijsmechanisme) wordt gestimuleerd om een auto met minder CO₂-uitstoot te kiezen of 1
- Doordat de fiscale bijtelling uitstootafhankelijk wordt (zie bron 1) zal de vervuiler meer gaan betalen voor meer CO₂-uitstoot. Hierdoor wordt de vervuiling (als gevolg van CO₂-uitstoot) geïnternaliseerd en is er sprake van minder negatieve externe effecten 2

Toelichting:

De deelscores zijn aangepast. In het tweede voorbeeld, voor de tweede deelscore, is de eerste deelscore (de koppeling externe negatieve effecten - en prijs van autorijden) al opgenomen.

en

Op **pagina 9**, bij **vraag 15** moet

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

- Ze kiest voor de Hyundai vanwege de laagste aanschafwaarde en de laagste bijtelling. Daarmee heeft ze een bijtelling van 14% van de aanschafwaarde
of
Ze kiest voor Hyundai. Hyundai: $\text{€ } 14.065 \times 0,14 = \text{€ } 1.969$, dit is minder dan bij Kia, $\text{€ } 2.212,70$, en minder dan bij Opel, $\text{€ } 3.119$, en minder dan bij Renault, $\text{€ } 3.173$ 1
- Bijtelling: 14% van $\text{€ } 14.065 = \text{€ } 1.969,10$
Ook met de bijtelling valt haar inkomen in schijf 1:
 $37,1\%$ van $\text{€ } 1.969,10 = \text{€ } 730,54$ 1

Opmerkingen

- *Een andere manier van afronden ook goed rekenen.*
- *Als er is gekozen voor een andere auto maximaal 1 scorepunt toekennen.*

vervangen worden door:

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

- Ze kiest voor Hyundai (vanwege de laagste aanschafwaarde en de laagste bijtelling. Daarmee heeft ze een bijtelling van 14% van de aanschafwaarde)
Bijtelling: 14% van $\text{€ } 14.065 = \text{€ } 1.969,10$ 1
- Ook met de bijtelling valt haar inkomen in schijf 1:
 $37,1\%$ van $\text{€ } 1.969,10 = \text{€ } 730,54$ 1

Opmerkingen

- *Een andere manier van afronden ook goed rekenen.*
- *Als er is gekozen voor een andere auto maximaal 1 scorepunt toekennen.*

Toelichting:

De verdeling van de punten is aangepast. Ook is bij de eerste deelscore tekst tussen haakjes geplaatst. Hier is alleen vermelding van de auto en berekening van de bijtelling voldoende voor de toekenning van het scorepunt.

en

Op **pagina 13**, bij **vraag 29** moet

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

De gemiddelde variabele kosten zijn proportioneel variabel, wat betekent dat ieder extra product telkens dezelfde hoeveelheid extra kosten met zich meebrengt (en dus geldt dat $MK = GVK$).

vervangen worden door:

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

De gemiddelde variabele kosten zijn **constant / De variabele kosten** zijn proportioneel variabel, wat betekent dat ieder extra product telkens dezelfde hoeveelheid extra kosten met zich meebrengt (en dus geldt dat $MK=GVK$).

Toelichting:

Het correctievoorschrift bevatte een onjuistheid.

en

Op **pagina 13**, bij **vraag 30** moet bij de **eerste deelscore** het antwoord

- Het minimale verlies wordt (hetzelfde als de doelstelling maximale winst) bereikt bij de hoeveelheid Q waarbij $MO = MK$. Het snijpunt ligt bij $Q = 2.000$ miljoen km 1

vervangen worden door:

- Het minimale verlies wordt (hetzelfde als de doelstelling maximale winst) bereikt bij de hoeveelheid Q waarbij $MO = MK$.
(Het snijpunt ligt bij $Q = 2.000$ miljoen km) 1

Toelichting:

De zin met $Q=2000$ is tussen haakjes gezet omdat het noemen van Q niet expliciet is gevraagd.

Ik verzoek u dit bericht door te geven aan de correctoren economie havo.

Namens het College voor Toetsen en Examens,

drs. J.H. van der Vegt,
voorzitter